

VITALE DORPEN

Gebiedsgericht Werken in Ten Boer

Oktober 2018

Inhoud

1. Inleiding
 - Aanleiding
 - Opdracht
2. Gebiedsgericht werken
 - Huidige werkwijze Ten Boer
 - Voorwerk 2018
 - Dienstverlening
 - Gebiedsteam
 - Samenwerking dorpen en gemeente
 - De inzet in ten Boer
3. Gebiedsprogramma en lopende zaken
 - Programma, opgaven in het gebied
 - Nieuwe opgaven
 - Lopende zaken

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2019 maakt Ten Boer onderdeel uit van de nieuwe gemeente Groningen, samen met Haren. Dat is voor alle gemeenten een grote verandering. Zeker ook voor Groningen: “De gemeente zal zichzelf opnieuw moeten uitvinden en een heel nieuw DNA krijgen” (Peter den Oudsten, Haren de Krant, 24 sept 2018).

Burgemeester en wethouders van Ten Boer zijn (waren) altijd goed bereikbaar voor inwoners, vrijwilligersorganisaties, instellingen en bedrijven. Voor Ten Boer zal de grootste verandering zijn dat het bestuur van de nieuwe gemeente Groningen op grotere afstand komt. Om de afstand tot bestuur en organisatie van de nieuwe gemeente Groningen zo klein mogelijk te maken, gaan we werken met een gebiedsteam. De deelnemers in het gebiedsteam worden bekende gezichten en de aanspreekpunten voor inwoners en bedrijven. In 2018 zijn we al begonnen, om de overgang naar de nieuwe gemeente Groningen zo goed mogelijk voor te bereiden en ervaring op te doen.

1.1 Aanleiding

Het gebiedsgericht werken is vastgelegd in de Bestuursovereenkomst Herindeling Groningen-Haren-Ten Boer, naast afspraken over bestuurlijke nabijheid, de dienst- en zorgverlening, de voorzieningen en de ruimtelijke ontwikkeling

Het doel van gebiedsgericht werken en de wens tot nabijheid en korte lijnen is zo breed mogelijke betrokkenheid bij de inwoners. De opgaven zoals geformuleerd in de bestuursovereenkomst:

- Benutten van de verworvenheden aan sociale infrastructuur zoals de historisch en organisch gegroeide netwerken in de dorpen;
- Behouden van de specifieke identiteit van dorpen, kernen en buitengebied, samen met de aantrekkelijkheid, veiligheid en leefbaarheid;
- Korte lijnen tot de burger waarbij burgerparticipatie een belangrijke rol speelt in de leefbaarheid van stad en dorp en de sociale samenhang tussen haar inwoners;
- Participatiebeleid waarin wordt ingegaan op nieuwe vormen van democratische besluitvorming;
- Maatschappelijke initiatieven bestuurlijk en ambtelijk vervlechten in beleid en uitvoering door te werken met een dorpswethouder en gebiedsteam die in de Dorpsbelangenverenigingen een belangrijke overlegpartner hebben;
- Lessen leren uit de aanpak in de dorpen als middel om meer zeggenschap naar de wijken te brengen zodat bewoners zelf meer zeggenschap krijgen over onderwerpen die de eigen leefomgeving aangaan.

Niet alleen de aanstaande herindeling vraagt om een gebiedsgerichte aanpak, maar ook de grote opgave in het gebied door de aardbevingsproblematiek maakt dat het nodig is burgers te ondersteunen en samen te werken aan een goed perspectief.

1.2 Opdracht

De opdracht was voorstellen voor te bereiden voor het gebiedsgericht werken in Ten Boer. In deze notitie gaan we in op:

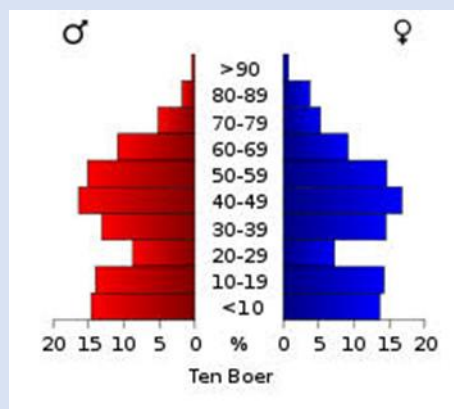
- De opbouw van het gebiedsteam passend bij de situatie van Ten Boer, inclusief een werkwijze voor samenwerking met het maatschappelijk middenveld
- De opgaven in het gebied
- Vormgeven aan de nabijheid van bestuur
- Een inhoudelijk gebiedsprogramma voor 2019

Status van dit document

De nieuwe gemeente Groningen zal besluiten over de bekostiging van het gebiedsteam, het werkbudget voor het gebiedsteam en het gebiedsprogramma (budget). Dit document wordt door burgemeester en wethouders van Ten Boer ingebracht voor het nieuwe college van burgemeester en wethouders van de nieuwe gemeente Groningen.

De stand van Ten Boer: kerngegevens

Ten Boer telt circa 7300 inwoners en kent negen dorpen waarvan het dorp Ten Boer de duidelijke kern vormt. De meeste voorzieningen worden hier gevonden. Daaromheen liggen de kleinere dorpen Ten Post, Garmerwolde, Thesinge, Woltersum, Sint Annen, Lellens, Wittewierum en Winneweer met enkele tot geen voorzieningen. Tussen deze dorpen ligt een open agrarisch landschap met bijbehorende agrarische bedrijven.

Uit de burgerpeiling van 2016 blijkt dat meer dan 95 procent van de inwoners het prettig vindt om in het dorp te wonen. Bijna iedereen voelt zich thuis in het dorp en weinig inwoners zouden snel weggaan uit het dorp. Ook voelen bijna alle inwoners zich in het algemeen veilig in hun dorp (NB in 2016 was Ten Boer de veiligste gemeente in Nederland). Wel komen er onveilige verkeerssituaties voor, ruim 60 procent geeft aan dat dit vaak of soms voorkomt. Negatief is dat veel inwoners vinden dat hun dorp de afgelopen jaren achteruit is gegaan. Dit waarschijnlijk als gevolg van aardbevingsproblematiek, want vooral de inwoners van Ten Post en Woltersum geven dit aan.

Over de meeste voorzieningen in de gemeente zijn de bewoners tevreden, dit ondanks het feit dat de dorpen weinig voorzieningen kennen. Alleen over de jongerenvoorzieningen en het openbaar vervoer tussen de dorpen zijn weinig mensen tevreden. De inwoners van Ten Boer beoordelen hun eigen gezondheid gemiddeld met een 7,6. 7 Procent geeft de eigen gezondheid een onvoldoende. Over het algemeen ervaart de meerderheid van de inwoners nauwelijks tot geen belemmering van bepaalde aspecten, zoals het fysiek functioneren, om deel te nemen aan de maatschappij. Daarnaast voelt ook ruim de helft van de inwoners zich vrijwel nooit eenzaam.

De dorpen kennen een bloeiend verenigingsleven op het gebied van onder andere sport en cultuur. De bereidheid van de inwoners om zich in te zetten voor hun dorp is groot, vaak via de dorpsverenigingen en de dorpshuizen. 7 dorpen hebben een dorpsbelangenvereniging en een dorpshuis. De relatief kleine dorpen Winneweer en Wittewierum liften mee met Ten Post.

2. Gebiedsgericht werken

Gebiedsgericht werken betekent kort gezegd dat de gemeente niet overal hetzelfde doet, maar rekening houdt met het karakter en de specifieke behoefte van een gebied.

2.1 Huidige werkwijze Ten Boer

Sinds 2007 werkt Ten Boer intensief samen met Groningen. Vrijwel alle gemeentelijke taken worden uitgevoerd door het ambtelijk apparaat van de gemeente Groningen. In Ten Boer functioneert een regisseursteam met als belangrijkste opdracht het beleid en de uitvoering te regisseren en het bestuur van Ten Boer hierin te adviseren. Samen hebben zij een compleet overzicht over het gebied Ten Boer, wat maakt dat opgaven in het gebied integraal en in samenhang worden opgepakt. Zo onderhouden zij de contacten met de gemeentelijke organisatie, inwoners en instellingen en hebben korte lijnen met het bestuur.

2.2 Voorwerk 2018

Voortbouwend op de bestaande werkwijze met een regisseursteam en om verder vorm en inhoud te geven aan het gebiedsgericht werken in Ten Boer na de gemeentelijke herindeling heeft de gemeente Groningen begin 2018 kwartiermakers aangesteld. Dit in de personen van een gebiedsmanager en gebiedssecretaris. Deze hebben de afgelopen periode gebruikt om het gebied te leren kennen, bekend te worden bij inwoners en maatschappelijke organisaties en te weten wat er speelt en leeft. Hiervoor hebben zij intensief samengewerkt met het gemeentebestuur van Ten Boer, het regisseursteam (managementteam), het sociaal team De Deel, de wijkagent, de stadsdeelbeheerder en de wijkpost. Tegelijkertijd zijn zij met de verenigingen dorpsbelangen in gesprek gegaan om met hen na te denken over de toekomstige manier van samenwerken.

2.3 Dienstverlening

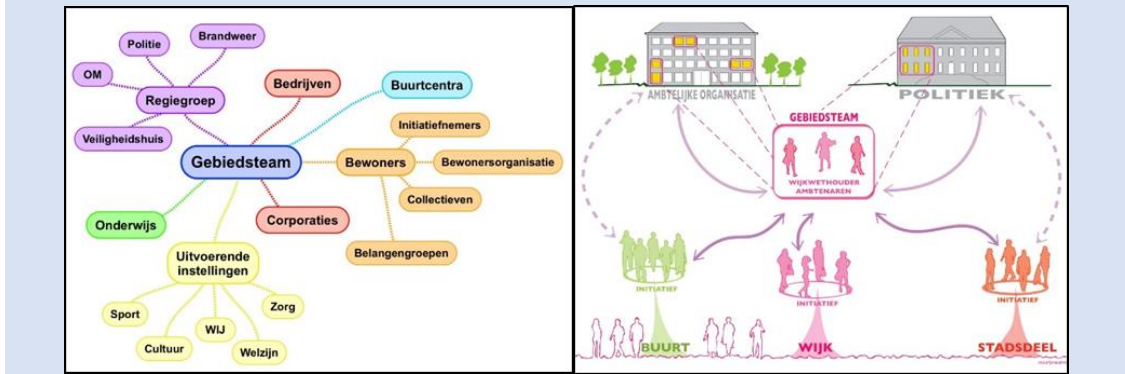
Voor inwoners van Ten Boer zal er niet veel veranderen; de dienstverlening werd door Ten Boer al ingekocht bij Groningen en de nieuwe gemeente Groningen blijft de diensten ook verlenen op locatie in Ten Boer. In het (straks voormalig) gemeentehuis blijven de loketten van burgerzaken, is ook het sociaal team 'De Deel' (straks WIJ-team Ten Boer) gevestigd, werkt het projectteam Dorpsvernieuwing en werken de medewerkers van het gebiedsteam Ten Boer. Ook de Vereniging Groninger Dorpen en de Vereniging Groninger Gemeenten blijven in het gemeentehuis werkzaam.

Gebiedsgericht werken in Groningen

Een gebiedsgerichte aanpak is een manier van werken waarbij nadrukkelijk van buiten (de samenleving, het gebied) naar binnen (de ambtelijke organisatie) wordt gekeken en gehandeld. Dit kan op alle terreinen worden toegepast. Daarbij gaat het ook om een samenhangende aanpak tussen sociale, economische en fysieke opgaven en kansen, is er veel ruimte voor bewoners (agendavorming, inspraak, uitvoering) en wordt goed samengewerkt tussen alle partijen die belanghebbend zijn, zowel binnen als buiten de gemeente.

Groningen werkt al jaren in vijf gebieden of stadsdelen. Elk gebied heeft een wijkwethouder en een gebiedsteam. Zij maken plannen voor verbetering en zijn aanspreekbaar voor bewoners. Het gebiedsteam adviseert en ondersteunt aan de ene kant de wethouder en zorgt voor afstemming en samenwerking binnen de gemeente. Aan de andere kant werkt het gebiedsteam samen met bewoners en organisaties in het gebied en stimuleert en beoordeelt de initiatieven die uit het gebied komen. De

leden van het gebiedsteam hebben daarom als taak de (georganiseerde) inwoners goed te kennen en te weten wat er leeft en speelt in het gebied. Zij hebben een signaleringsfunctie en onderhouden structureel contact met vele organisaties en instanties. Ook zijn zij een belangrijk aanspreekpunt bij ontwikkelingen, lossen acute problemen op en denken mee over participatieprocessen. Dit alles doen zij in nauwe samenwerking met de vakinhoudelijke collega's die gaan over beleidsontwikkeling en de uitvoering van projecten. De teams bestaan uit een manager, secretaris en vertegenwoordigers uit het sociale en fysieke domein van de gemeentelijke organisatie.

2.4 Gebiedsteam in Ten Boer

Voor het gebiedsteam in Ten Boer willen we werken met een vast team dat:

- de integraliteit en samenhang van beleid en uitvoering stimuleert en de opgaven in het gebied identificeert

Daarvoor hebben we nodig dat het team:

- vindbaar en herkenbaar is
- een standplaats heeft in het gebied (het huidige gemeentehuis)
- overzicht heeft en zich makkelijk beweegt in de omgang met bewoners(groepen)
- goed de weg weet in de gemeentelijke organisatie
- een goede werkrelatie en contact heeft met diegenen uit de lijnorganisatie die werken aan alle opgaven en projecten in het gebied
- goed kunnen schakelen tussen de praktijk van alle dag (leefwereld) en beleid (systeemwereld)
- korte lijnen heeft met het bestuur/de dorpenwethouder
- goede contacten heeft met de inwoners en organisaties in het gebied en het fijnmazige netwerk van vrijwilligers en besturen koestert

2.5 Samenwerking dorpen en gemeente

De gemeente Ten Boer kent veel verenigingen, initiatieven, maatschappelijk organisaties, ondernemers en actieve inwoners. Veel activiteiten, projecten en initiatieven ontstaan binnen dorpen en worden ook door de inwoners zelf uitgevoerd.

Als eerste aanspreekpunt vanuit de dorpen zijn de verenigingen Dorpsbelangen ook in de 'nieuwe' grotere gemeente Groningen van grote waarde. Deze verenigingen vormen gezamenlijk het basis-netwerk in de dorpen.

In 2018 is uitvoerig gesproken en nagedacht met vertegenwoordigers van de dorpsbelangenverenigingen over de gewenste manier van samenwerking. Samenwerking met de gemeente, maar ook samenwerking tussen de dorpsbelangenverenigingen zelf. Het werk voor het 'eigen' dorp vraagt namelijk al veel van de vrijwillige bestuursleden.

De wens bestaat om een overkoepelend dorpenoverleg op te richten voor dorps overstijgende thema's. Dat overkoepelend overleg zou een mooi aanspreekpunt kunnen zijn voor de bestuurders van de stad (dorpenwethouder). Zo kunnen we de last op besturen en vrijwilligers verminderen én actieve en gezonde verenigingen behouden.

Dit Dorpenoverleg Ten Boer i.o.

- Spant zich in voor onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring
- Zet zich namens de dorpsbelangenverenigingen in voor bovenlokale belangenbehartiging zodat het gebied Ten Boer onderwerpen die zij belangrijk vindt goed bij de gemeente voor het voetlicht kan brengen.
- Is structureel gesprekspartner van de dorpenwethouder van de nieuwe gemeente Groningen
- Denkt met het gebiedsteam mee over de agenda voor het gebied
- Krijgt structurele ondersteuning bij de uitvoering van hun werk. (Dit zal in het begin worden gedaan door de gebiedssecretaris.) En kan ook incidenteel aanspraak maken op ondersteuning bij specifieke thema's en vragen, zoals op dit moment actueel is voor de zonneparken en windenergie

Bewonersinitiatief

Naast de dorpsbelangenverenigingen zijn er verschillende bewonersinitiatieven en coöperaties actief in het gebied. Namelijk de coöperatie Woldwijk, de energiecoöperatie Ten Boer en de dorpscoöperatie Ten Boer. Ook zij zijn gesprekspartner van de gemeente en kunnen door het gebiedsteam ondersteuning krijgen.

2.6 De inzet in Ten Boer

De mensen:

Het gebiedsteam bestaat in de kern uit een gebiedsmanager en -secretaris (coördinatie), de stadsdeelbeheerder (gebiedsbeheerder van Stadsbeheer), adviseur aardbevingen/dorpsvernieuwing en vertegenwoordigers/regisseurs voor het sociaal domein en het ruimtelijk domein. Deze laatste twee werken deels in de lijn vanuit eigen functies en zijn daarnaast verbonden aan het gebiedsteam. We denken aan een half fte voor het gebiedsteam per domein, in ieder geval voor een periode van twee jaar.

Het kernteam werkt intensief samen met het sociaal team De Deel (vooral met de teamleider, de jongerenwerker en de maatschappelijk werker aardbevingen) de wijkagent, de buitendienst en een medewerker van de afdeling communicatie. Dit beschouwen we als de schil van het gebiedsteam.

Taken: agenderen, stimuleren, innoveren

Het gebiedsteam werkt vanuit de locatie Ten Boer. Het gebiedsteam adviseert en ondersteunt aan de ene kant de dorpenwethouder en zorgt voor afstemming en samenwerking binnen de gemeente. De uitvoering is en blijft een verantwoordelijkheid van de lijnorganisatie.

Aan de andere kant werkt het gebiedsteam samen met bewoners en organisaties in het gebied en stimuleert en beoordeelt de initiatieven die uit het gebied komen. De leden van het gebiedsteam hebben daarom als taak de (georganiseerde) inwoners goed te kennen en te weten wat er leeft en speelt in het gebied. Zij hebben een signaleringsfunctie en onderhouden structureel contact met vele organisaties en instanties. Ook zijn zij een belangrijk aanspreekpunt bij ontwikkelingen, lossen acute problemen op en denken mee over participatieprocessen. Dit alles doen zij in nauwe samenwerking met de vakinhoudelijke collega's die gaan over beleidsontwikkeling en de uitvoering van projecten.

De middelen:

Het werkbudget voor de gebiedsteams en 'wijkwethouders' was in de stad voor de 5 stadsdelen in de bestuursperiode 2014-2018 200.000 euro per stadsdeel. Voor Ten Boer denken wij aan een budget van 100.000 euro. Dit is een flexibel werkbudget. Over de besteding maakt het gebiedsteam afspraken met de dorpenwethouder.

In het kader van dorpsvernieuwing (gasdossier) wordt een groot investeringsprogramma voorbereid voor Ten Post, Ten Boer en Woltersum. Het overgrote deel van de kosten van dat programma zal moeten worden gedekt op basis van de afspraken met het kabinet (versterking en Nationaal Programma Groningen 2014). Ook de nieuwe gemeente Groningen zal moeten bijdragen (co-financiering) aan de kosten van dorpsvernieuwing.

Daarnaast worden budgetten vrijgemaakt voor de specifieke opgaven in de gebieden en voor de dorpen waar geen dorpsvernieuwing speelt. De omvang van die bedragen is nog onzeker. Overigens zullen de meeste kosten voor de uitvoering van beleid en beheer uit de reguliere begroting worden gedekt, zoals dat voor de herindeling ook al het geval was.

Voor het flexibele werkbudget wordt gedacht aan de volgende bestedingsdoelen:

- Stimuleren en ondersteunen van projectinitiatieven van bewonersgroepen.
- Budget voor activiteiten vanuit de samenleving die bijdragen aan de leefbaarheid en ontmoeting. Dit zijn veelal kleinere bedragen. In Ten Boer worden jaarlijks vele kleine aanvragen gedaan voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur, ontmoeting, enzovoort. Deze zijn divers van aard en niet structureel en dus zijn ze ook niet opgenomen in de nieuwe gemeentelijke begroting. Om de traditie van zelf dingen organiseren ten gunste van de inwoners vanuit het gebied te behouden zal hier rekening mee gehouden moeten worden.
- Gaten dichten. Het eenmalig oplossen van onvoorziene zaken die nog niet structureel geregeld zijn, maar wel dusdanig van waarde zijn dat ondersteuning op zijn plek is.
- Een bijdrage voor het Dorpenoverlegorgaan Ten Boer, om organisatiekosten te dekken en activiteiten te kunnen ontplooiën.
- Innovatiebudget en inhuur van externen, bijvoorbeeld een procesbegeleider of projectleider. Om daarmee vernieuwing te kunnen ondersteunen of juist te stimuleren.
- Budget om onderdelen van de dorpsvisies uit te kunnen voeren voor zover nog niet begroot in de gemeentelijke programma's en het actualiseren van de dorpsvisies.

In het algemeen geldt dat het gebiedsgeld veelal als cofinanciering voor gebiedsopgaven zal worden toegekend, om daarmee een zo groot mogelijke impact te bereiken. Het gebiedsteam zal in overleg met de dorpenwethouder de besteding en werkwijze per budgetonderdeel vaststellen.

3. Gebiedsprogramma en lopende zaken

3.1 Programma; opgaven in het gebied

Om een goed programma (agenderen en innoveren) te kunnen maken voor het gebied is moeten we de opgaven in het gebied kennen. Die worden op verschillende manieren en via verschillende bronnen geïdentificeerd. Door aanwezigheid en nabijheid weten wat er leeft en speelt, en ook door monitoring en visiedocumenten. We onderscheiden nieuwe opgaven, opgaven die al in een planfase zijn en lopende zaken.

Monitoring

Vanaf 2019 zal ook het gebied Ten Boer zijn opgenomen in de basismonitor zoals die nu ontwikkeld wordt in Groningen. Dit instrument biedt de mogelijkheid om de stand van zaken en de ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen inzichtelijk te maken, ook voor de verschillende wijken/dorpen ten opzichte van de gehele gemeente. Naast cijfermatige gegevens bevat de monitor informatie van inwoners over de kwaliteit van de leefomgeving die wordt verzameld via een tweejaarlijkse enquête (in Groningen sinds 1996). Dit najaar (2018) is deze enquête over de beleving van de leefbaarheid ook in Ten Boer gehouden. De uitkomsten leveren belangrijke input voor de toekomstige gemeentelijke inzet in het gebied.

Het Stadspanel is een online panel van inwoners van de gemeente Groningen dat regelmatig wordt uitgenodigd voor een korte enquête over een actueel onderwerp in de gemeente. De inwoners van Ten Boer zullen hiervoor in de nabije toekomst ook uitgenodigd worden.

Omgevingsvisie Ten Boer

Het door de Raad van Ten Boer in oktober 2018 vast te stellen Koersdocument *Vitaal en krachtig verbonden. Omgevingsvisie Ten Boer: onze boodschap voor de nieuwe gemeente* bevat de beschrijving van kwaliteiten en uitdagingen voor het gebied. Kwaliteiten om te behouden en verder op door te bouwen. En uitdagingen om de komende tijd mee aan de slag te gaan. Deze kwaliteiten en uitdagingen zijn voor het werk en de werkwijze van het gebiedsteam van belang en dienen als leidraad voor het handelen.

De boodschap aan de nieuwe gemeente Groningen

1. Zie Ten Boer en de stad als complementair aan elkaar
2. Versterk het dorpse karakter
3. Behoud de korte lijnen met het bestuur (politiek en ambtelijke organisatie) van de nieuwe gemeente
4. Maak vanuit de stad meer gebruik van voorzieningen die Ten Boer biedt
5. Bied ruimte voor functieverandering agrarische sector en stimuleer lokaal voedsel
6. Bied woonmilieus aan aanvullend op de stedelijke woonmilieus én aanvullend op Meerstad
7. Investeer in dorpsvernieuwing bij de versterkingsopgave

8. Neem de inwoners mee met de energietransitie en zorg dat er ook iets tegenover staat
9. Versterk het landschap, maak ruimte voor water, stimuleer recreatie en toerisme en natuurontwikkeling
10. Zorg voor goede verbindingen, zowel fysiek als digitaal

Dorpsvisies

Alle dorpen hebben een eigen dorpsvisie uit 2016. De dorpen Garmerwolde, Thesinge, Sint Annen, Ten Boer, Lellens, Woltersum en Ten Post-Winneweer-Wittewierum hebben hiermee hun eigen toekomstagenda waar ze zelf de handen voor uit de mouwen willen steken. De gemeente ondersteunt en faciliteert de dorpen waar dat nodig of gewenst is. Jaarlijks is de visie onderwerp van gesprek en zal bekeken worden wat de dorpen het komende jaar willen oppakken en hoe de onderdelen wellicht in de gemeentelijke programma's opgenomen kunnen worden.

Ten Post-Winneweer-Wittewierum en Woltersum werken in het kader van het programma Dorpsvernieuwing in feite al intensief aan verdieping en actualisatie van hun dorpsvisie. De andere dorpen zullen hun dorpsvisie op termijn ook actualiseren. Het gebiedsteam helpt 1 à 2 dorpen per jaar bij de actualisatie van hun dorpsvisie.

Nabijheid en toegankelijkheid & maat en schaal van Ten Boer

Om opgaven te kunnen bepalen moet je vindbaar zijn en bekend zijn in het gebied. In algemene zin zullen de leden van het gebiedsteam de eerste periode veel investeren in contact met de inwoners en het maatschappelijk middenveld op hun domein.

Na de herindeling zullen we andere vormen moeten vinden voor de nabijheid en zichtbaarheid van het bestuur (burgemeester & wethouders en de gemeenteraad). We vinden het in ieder geval belangrijk dat die bestuurlijke nabijheid zichtbaar wordt doordat een van de wethouders van de nieuwe gemeente Groningen specifiek aandacht zal besteden aan Ten Boer. Daar hoort ook bij dat de wethouder kennis komt maken met de mensen in het gebied. In samenhang met de specifieke aandacht voor gaswinning en de aardbevingsproblematiek. Het is belangrijk dat deze wethouder, maar ook andere leden van het college van de nieuwe gemeente Groningen betrokken en zichtbaar zijn in het gebied Ten Boer.

Communicatie zal specifiek aandacht vragen. Het gebiedsteam zal nauw samenwerken met de afdeling communicatie van de nieuwe gemeente die een periodieke gebiedsnieuwsbrief (digitaal) voor het gebied Ten Boer uit zal brengen. Daarmee wordt nog in 2018 begonnen. Alle inwoners kunnen zich op die nieuwsbrief abonneren.

3.2 Nieuwe opgaven

Dorpsvernieuwing

De gaswinning heeft ook in Ten Boer grote gevolgen. Er is schade én er zullen veel woningen worden versterkt. Op basis van de huidige inzichten gaat het om 500-600 woningen. Het proces van versterking duurt erg lang en inwoners verliezen soms het vertrouwen. Daarom is het belangrijk dat ook het gemeentebestuur van de nieuwe gemeente Groningen verantwoordelijkheid neemt en naast

de inwoners gaat staan. In het kader van de afspraken die de regio gemaakt heeft met het kabinet zien we drie programmalijnen: schadeherstel, versterking (in veel gevallen sloop-nieuwbouw) en verbetering van het perspectief. In dat perspectief programma zijn er 3 thema's: Groninger Kracht & trots (leefbaarheid), duurzaamheid en werk & economie.

We willen de versterkingsoperatie gebiedsgericht aanpakken en door de budgetten van de drie programma's te combineren kan dat ook. In Ten Post, Ten Boer en Woltersum doen we dat in een aanpak die we dorpsvernieuwing noemen. De plannen voor Dorpsvernieuwing moeten op alle beleidsvelden perspectief bieden voor de toekomst en richting geven aan de (versterkings)opgaven in en voor de dorpen. Uitgangspunten voor het dorpsproces zijn co creatie, tijd voor het gesprek en goede informatievoorziening en -uitwisseling.

In afzonderlijke documenten (*Notitie stand van zaken Dorpsvernieuwing Ten Boer en Tussenstand dorpsvernieuwing Ten Post, Winneweer en Wittewierum*, okt. 2018) wordt uitgebreider ingegaan op de dorpsvernieuwing. Een programma dat oog heeft voor de sociale component, maar naar aard vooral zal zijn gericht op versterking, verduurzaming, voorzieningen en (her-)inrichting van de openbare ruimte.

Dorpsvernieuwing gaat al snel over woningen, woonomgeving en voorzieningen. Maar in essentie gaat het natuurlijk om de inwoners en die hebben recht op extra aandacht en ondersteuning. We blijven vanuit het sociaal team die extra aandacht geven aan inwoners die als gevolg van de aardbevingen extra ondersteuning nodig hebben. We werken daarbij nauw samen met huisartsen. Het sociaal team krijgt ook de komende jaren voor dit doel extra capaciteit. De inzet van deze maatschappelijk werker aardbevingen is 24 uur per week, te dekken vanuit lumpsum bijdrage aardbevingen.

Jongeren in Ten Boer

Ca 1.800 van onze inwoners is jonger dan 23 jaar. Eigenlijk hebben we voor deze doelgroep geen beleid. Jongeren zoeken een plek om samen te komen. Die plek is er nog niet en daarom hangen jongeren op plekken die zich daarvoor niet lenen. In 2018 is met jongeren afgesproken dat ze niet meer op het Dorpsplein hangen en dat we een nieuwe plek zoeken op het terrein bij de boerderij Woldwijk. Tot die tijd komen de jongeren samen aan de Riekele Prins straat, maar dat moet natuurlijk ook zonder overlast. We organiseren daarvoor gesprekken tussen jongere en omwonenden en we zullen meer (politie)toezicht organiseren.

Op korte termijn willen we een (tijdelijke) voorziening realiseren op Woldwijk, Vorm, inhoud en voorwaarden zullen we samen met omwonenden en jongeren opstellen. We trekken hiervoor een procesbegeleider aan. In 2019 gaan we beleid maken, waarin ook aandacht moet komen voor structurele voorzieningen voor jongeren.

Impuls verduurzaming dorpshuizen

De gemeente Ten Boer telt zeven dorpshuizen. De meeste hebben plannen ontwikkeld voor renovatie, verbouw en verduurzaming die momenteel uitgevoerd kunnen/moeten worden of waar men binnenkort mee kan starten. Voor de verbouwplannen hebben de dorpshuisbesturen subsidies toegezegd gekregen van diverse fondsen, de provincie en het project EDEDD (Elk Dorp Een Duurzaam Dak).

Voor drie dorpshuizen geldt dat de plannen uitvoeringsgereed zijn. Ze staan in de startblokken om met het werk te beginnen. Het is belangrijk voor deze drie dorpshuizen om nu extra middelen te krijgen voor verduurzamingsmaatregelen. Dit kan dan in 1 keer worden meegenomen bij de

uitvoering van de plannen. De andere drie dorpshuizen zijn wel bezig met de planontwikkeling maar zijn nog niet zo ver dat met uitvoering kan worden begonnen. Daarom wordt nog in 2018 een bedrag van maximaal 3 x € 25.000,00 beschikbaar gesteld voor een impuls voor de verduurzaming van de dorpshuizen Garmerwolde, Sint Annen en Woltersum.

Voor de dorpshuizen Ten Post en Ten Boer leggen we de verbinding met het dorpsvernieuwingstraject. De verduurzamingsopgave van de dorpshuizen van Lellens en Thesinge dragen we over aan de nieuwe gemeente Groningen.

Harmonisatie van beleid

Op het vlak van beleid vormen de komende twee jaren een overgangperiode waarin de harmonisatie een belangrijke opgave is. Hier is vanuit het gebiedsteam goede aandacht voor nodig. Het plattelandsgebied van Ten Boer kent in vergelijking met de stad Groningen een andere maat en schaal als het gaat om voorzieningen en het gebruik ervan. Voorzieningen hebben daardoor ook een andere betekenis en dienen een zwaarder belang, denk aan een basisschool in een klein dorp bijvoorbeeld. Dit vraagt om flexibiliteit en de mogelijkheid om te differentiëren in beleid. Tegelijkertijd typeert ten Boer zich positief als het gaat om de bereidheid voor vrijwillige inzet en zelf dingen doen.

3.3 Lopende zaken

Beleids- en visievorming en uitvoering is de verantwoordelijkheid van de lijnorganisatie. Dit gebeurt nu al vanuit de huidige gemeente Groningen en straks door de nieuwe gemeente. Een aantal opgaven die nu in het gebied spelen benoemen we hieronder:

Energietransitie -Zonnepark Fledderbosch

In 2017 is het beleidskader zonneparken Ten Boer vastgesteld. Dit beleidskader biedt ruimte voor lokale initiatieven om zonneparken te ontwikkelen nabij dorpen die qua grootte aansluiten bij aard, schaal en energieverbruik van het dorp. Daarnaast is ruimte geboden om binnen strenge ruimtelijke kaders grote zonneparken te ontwikkelen. Het Waterschap Noorderzijlvest onderzoekt in samenwerking met een zonnepark-ontwikkelaar de mogelijkheden van het ontwikkelen van het zonnepark Fledderbosch op onder andere het slibdepot in het Dijkpark. Inzet is dat in 2019 hiervoor de omgevingsvergunning wordt verstrekt. Het participeren vanuit de omgeving in het Park is een kans. Tegelijkertijd is het nieuw en vraagt het overleg en afstemming ten aanzien van draagvlak, zeggenschap en de besteding van rekenen in het gebied.

Energietransitie -bouw van windmolens

In 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met een plan van aanpak om te komen tot een beleidskader Wind. Gesprekken met de dorpen en andere strategische partners en een enquête hebben plaatsgevonden. 2018 is gebruikt om de informatie te verwerken tot een zogenaamde 'windregels'. Het onderwerp windenergie is ook opgenomen in het voorbereidingsdocument (Vitaal en Krachtig Verbonden Ten Boer) voor de omgevingsvisie van de nieuwe gemeente Groningen.

Onderhoud wegen

In het onderhoudsprogramma van Stadsbeheer wordt, naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden, rekening gehouden met groot onderhoud in 2019 van de Lageweg (dit is de weg tussen Garmerwolde en Thesinge). Verder is aan de bewoners van de Wedmanstraat (Ten

Boer) aangegeven dat de gemeente de voorbereidingen van groot onderhoud van de Wedmanstraat ter hand neemt. Het gaat hierbij om rioleringswerkzaamheden, de herinrichting i.v.m. uitbreiding aantal parkeerplaatsen i.c.m. uitvoeren rioolwerkzaamheden) en het herstraten van de weg. De verwachting is dat deze werkzaamheden in 2020 kunnen worden uitgevoerd.

Aanleg Snel Internet

Binnen twee jaar zal het hele buitengebied (bedrijfspanen en woningen) van de provincie aangesloten worden op snel internet.

Het gaat om adressen waar de huidige internetvoorziening onvoldoende is om een bepaalde internetsnelheid te kunnen bereiken. De betreffende bedrijfspanen en woningen worden met overheidssteun van snel internet (via glasvezel) voorzien. De kabels worden in een periode van circa een half jaar in de gemeente Ten Boer gelegd. De indicatie van het aantal witte adressen in de gemeente Ten Boer is ca. 200 te realiseren aansluitingen. De definitieve aantallen worden duidelijk na de vraagbundeling die in december 2018 zal plaatsvinden.

Aanpak en visievorming Koopmansplein

De herstructurering van het Koopmansplein heeft een relatie met de Dorpsvernieuwingsopgave Ten Boer. In 2018 is hier in samenspraak met de recent opgerichte winkeliersvereniging gestart met het maken van plannen. Het komende jaar krijgt dit een vervolg.

Uitvoeren bodemsanering

Aan de Bouwerschapweg ligt een voormalige vuilstort die in de jaren zestig is gebruikt voor het storten van (chemisch) afval. Vanaf eind jaren dertig tot begin jaren vijftig zat op deze plek een openluchtzwembad. De Provincie Groningen en de gemeenten Groningen en Ten Boer hebben in 2018 gezamenlijk gekozen om een duurzame en robuuste oplossing voor de voormalige stortplaats aan de Bouwerschapweg te realiseren. De verdere voorbereidingen en de aanbesteding van deze bodemsanering zal in 2019 gebeuren. Gelet op de omvang van dit project zal de impact van de bodemsaneringswerkzaamheden op de omgeving naar verwachting groot zijn.

Werkzaamheden Eemskanaal Noordzijde

Na het versterken van de kade van het Eemskanaal Noordzijde wordt een fietspad aangelegd op de dijk tussen Garmerwolde en Woltersum. Het fietspad sluit aan op het bestaande en inmiddels verbeterd fietspad van Garmerwolde, via de Bronssluis en Ruischerwaard naar het centrum van Groningen. De werkzaamheden zijn inmiddels gestart en zullen naar verwachting in het voorjaar van 2019 worden afgerond.

Sociaal team Ten Boer

De Deel, straks WIJ Ten Boer, blijft gehuisvest in het huidige gemeentehuis. Voor het sociaal team is het belangrijk om snel en flexibel te kunnen blijven schakelen tussen verschillende budgetten en voorzieningen. Het behoud van de huidige werkwijze, zoals ook verwoord in de bestuursovereenkomst, geeft invulling aan de integrale benadering van cliënten bij de uitvoering van de WMO, de Jeugdwet en de Participatiewet. Dit draagt bij aan het behoud en de verbetering van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners van Ten Boer.

Binnen WIJ Ten Boer is een maatschappelijk ondersteuner aardbevingen werkzaam. De maatschappelijk ondersteuner aardbevingen werkt onder aansturing van WIJ Ten Boer

